

Rejsebrev fra Grønland

Af Tove Andreasen og Erik Lyhne

Med 30 kg. overvægt med djembe tromme, guitarer og masser af percussion gik det nordpå. Nuuk – Grønland var målet.

Det var første gang Erik skulle til Grønland, men 6. gang for Tove. Vi skulle spille for børn, afholde efteruddannelses kursus og foredrag mv. om børn og musik, en meget spændende og anderledes opgave.

Grønland er stort – så stort at man ikke kan forestille sig det. Da vi fløj ind over Østgrønland kunne vi se klipper der stod nøgne i det blå skær fra Atlanterhavet og indlandsisen strakte sig så langt øjet kunne række. Vi talte om at musikken har haft sin helt egen funktion i dette land – og specielt på østkysten, hvor den Grønlandske trommedans har overlevet.

"Da missionærene kom til Vestgrønland i det 17. århundrede, blev trommesang strengt forbudt, angakog'erne blev døbt, og traditionen døde langsomt ud – bortset fra i det helt nordlige og østlige Grønland, hvor missionærene endnu ikke var trængt frem. I disse områder findes der stadig enkelte ældre mennesker, der har lært grundelementerne i trommesang af deres forældre, som igen har lært dem af deres. Men bortset fra det blev den traditionelle trommesang gradvis erstattet af andre musikformer. Kirken bragte korsangen til Grønland. Desuden bragte europæiske hvalfangere i 1700- og 1800-tallet instrumenter som harmonika og violin samt danserytmer som polka til Grønland."

Af Pauline Motzfeldt Lumholt fra Djembe Magazine, no. 41, Juli 2002.

Trommedansen blev brugt til mange formål. Dels til som underholdning - at få musikken ind i hverdagen, og dels som en retsinstant, når to personer duellerede mod hinanden i en trommedans, til at løse konflikter med. Man skulle latterliggøre sin modstander, og den der vandt publikums gunst havde vundet konflikten.

Man kan ikke lade være med at tænke på at denne brug af musikken kunne have vidtrækkende konsekvenser, hvis det var en gængs konfliktløsningsmodel.

På museet i Nuuk kan man se mange trommer og læse historier om brugen af disse.

I Kangerlussuaq (Sdr. Strømfjord) var der "omstigning" inden næste flyvetur til Nuuk.

Her var højt til himlen – isen – solen – bjergene – skyerne. Erik havde det som da han tidligere var på Færøerne og spille og afholde kurser (læs rejsebrev fra Færøerne af Frank Back Jensen i Dansk Sang nr. 1 sept. 2004). Uanset hvor mange gange man besøger Grønland vil der være noget ganske særligt og storslået over en natur som vi ikke er vant til, men alligevel er så tæt forbundet med vores kultur.

I Nuuk skulle vi afholde kurser – foredrag – og workshops for børn og voksne.

Vi havde fået en del sange og en artikel oversat til grønlandsk – så vi var velforberedte.

På Grønland vil man gerne synge på grønlandsk også selvom sangene har deres oprindelse i Danmark. Afrikanske og andre udenlandske sange fungerer også rigtig godt. To sange der blev meget populære hos såvel voksne som børn var dels "Django Django" en afrikansk velkomst sang (se bogen "Vi kom po no" s. 30), hvor vi udskiftede "Django Afrika" med "Kalaallit Nunaat" (=lysets land, det grønlandske navn for grønland) og dels den danske folkesang "Først den ene vej" oversat til grønlandsk "Putoqqutaariarluta". I denne sang oplever man også det pudsige nemlig at tallene er på dansk og teksten på Grønlandsk. Det er ligesom at høre radioavis fra Grønland, hvor der indimellem de grønlandske ord popper mange danske ord og begreber op. Man har kun benævnelser for tal på grønlandsk fra 1 – 20, som svarer til alle tæer og fingre lagt sammen.

Vi talte med tidligere musiklærer på lærerseminariet i Nuuk Jørgen Platz. Han fortalte om de gode musiklokaler, som lige var udbygget med scene mange muligheder for at udøve det musiske. Han bekræftede os i at det bedste udgangspunkt var de grønlandske sange og oversættelser til grønlandsk samt afrikanske og andre udenlandske sange.

Vi spillede både med vuggestue-, børnehave og skolebørn. Alle steder var der en smule skepsis – eller "lad os lige se hvem der står der – og hvad vil de!" – før børn og voksne overgav sig i musikken. Vi spillede traditionelle grønlandske sange, rytmiske danske sange oversat til grønlandsk, afrikanske sange og improviserede fra hoften.

Efter 1½ time koncert/workshop de steder vi spillede var taget ved at lette. Smilene kom frem hos voksne og børn – og endnu engang blev vi bekræftet i at det musiske sprog bærer igennem på tværs af både sprog og landegrænser.

Børn gør ikke hvad du siger de skal gøre med hvad du selv gør.

Børn ved ikke det er svært – de gør det bare.

Tove Andreasen er musiker, komponist og musikskolelærer i Fåborg

Erik Lyhne er seminarielærer på Århus Lærerseminarium